UUTISET

ARI NAKARI

”Jos lisätilavaatimus tulee, minulla ei ole mahdollisuuksia investoida. On pakko vähentää eläimiä”, luumäkeläinen sikatalousyrittäjä Janne Toikka sanoo.

Etelä-Karjalan sikatalous näivettyy

Sikacon tuotantosopimuksen irtisanominen aiheuttaa epävarmuutta tuottajissa.

HK Scanin päätös irtisanoa parikkalalaisen emakkosikala Sikacon tuotantosopimus herättää kysymyksiä sikatalouden kohtalosta Etelä-Karjalassa.

Jos Sikaco ajautuu konkurssiin ja sen seitsemän osakasta joutuvat lopettamaan, Kaakkois-Suomeen jää jäljelle muutama iso emakkosikala ja reilu parikymmentä sikalaa.

”Sikatalous Parikkalassa loppuu kokonaan, yhtään sikalaa ei taida olla jäljellä Rautjärvellä, Ruokolahdella eikä entisessä Joutsenossa. Toimiala näivettyy niin pieneksi ja merkitys vähäiseksi, että on helppo osoittaa seuraavatkin lopetettavat kohteet täältä”, Etelä-Karjalan Osuuspankin maataloudesta vastaava asiakkuusjohtaja **Antti Tamminen** sanoo.

Lappeenrannassa ja Luumäellä on muutama pienempi sikala sekä Luumäellä yksi iso lihasikala.

”Etelä-Karjalassa tuotetaan noin neljä miljoonaa kiloa sianlihaa. Puolet siitä lähtee pois Sikacon mukana. Tänään HK Scanin pientuottaja soitti ja kysyi, joko hän pistää emakot pois. Sanoin, että voit siementää niin kauan kuin on sopimus voimassa”, Tamminen sanoo.

Parikkalan Osuuspankin johtajan **Tuomo Liukan** mielestä tilanne herättää alueen tuottajissa epävarmuutta.

”Sikaco on pystynyt toimimaan omilla voimavaroilla, koska ei ole tarvinnut HK Scanin rahoitusta. Jos sellaisen irtisanominen on päänavaus, on muiden syytäkin olla huolissaan” Liukka sanoo.

Sikaco on Parikkalan Osuuspankin asiakas.

Sikaloiden vakuusarvo katoaa

Sikatalouden näivettyminen vähentää tuotantorakennusten vakuusarvoa, sillä todennäköisyys löytää rakennuksille ostaja pienenee.

”Jos lihatalon mielestä yhden yrityksen tuotantoa ei etäisyyden vuoksi kannata jatkaa, niin se tarkoittaa, ettei kenenkään muunkaan kannata jatkaa. Silloin tuotantolaitoksella ei ole mitään arvoa”, Nordean maatalouden asiantuntijajohtaja **Timo Jaakkola** sanoo.

HK Scan on myöntänyt etäisyyden olevan yksi tekijä irtisanomisessa.

Yhtiö on tehnyt MT:n tietojen mukaan yhden noin 400 emakon tilan kanssa sopimuksen vuosi sitten syksyllä.

Kyseinen tila on alle sadan kilometrin päässä Forssan teurastamosta.

Sikacon tilalta matkaa Forssaan kertyy noin 380 kilometriä.

”Ensimmäisen kerran on käytetty harppimallia, jonka sisällä olevat kiinnostaa ja ulkopuolella olevat eivät kiinnosta. Tulee ajatus, onko jatkossa niin, että Päijänteen itäpuolella ei Suomessa nähdä tarpeelliseksi sikataloutta harjoittaa”, Jaakkola tuumaa.

Investoinnit eivät kannata

Etelä-Karjalan sikalayrittäjät tuskin miettivät investointeja näinä aikoina.

”Meidän rahoittamien sikaloiden lainat on suurinpiirtein maksettu. Lainataakkaan ei siis Etelä-Karjalassa kaadu yhtään tilaa”, Tamminen sanoo.

Mutta sikalat voivat tarvita uutta rahoitusta vuoden 2018 alussa voimaan tulevan lisätilavaatimuksen vuoksi (MT 27.8.).

Muutos ei tuota mitään yrittäjälle, mutta voi vaatia suuret investoinnit.

”Rahoituksen saaminen siihen voi olla aika vaikeaa. Vaaditaan pidempiä sopimuksia ja teurastamoiden on lähdettävä kantamaan riskiä”, Tamminen sanoo.

Tamminen kritisoi HK Scanin irtisanomista taitamattomaksi.

”HK Scan ei ole hallinnut eläinvirtaa. Tuotantoa on kehitetty viime vuosina uskomattomia määriä, sitten yhtäkkiä se räjähtää käsiin ja pitää ruveta lopettamaan kehittäviä tiloja.”

AIMO VAINIO

Porsaita Luumäelle Länsi-Suomesta

LUUMÄKI

Luumäkeläinen sikalayrittäjä **Janne Toikka** saa tällä hetkellä kaikki porsaat parikkalalaiselta Sikacolta. Toikalla on sopimus porsaista HK Scanin, ei Sikacon kanssa. Hän on ollut yhteydessä HK Scaniin.

”Periaatteessa minkään ei pitäisi muuttua, meidät rytmitetään jonkun toisen sikalan kanssa. Tärkeää olisi, että kaikki tulisivat samasta paikasta, sillä tautiriski on silloin pienempi”, Toikka sanoo.

Jatkossa porsaat voivat tulla jostain Länsi-Suomesta.

”Meille tämän ei pitäisi olla tappoisku. Mutta jos tilanne kääntyy toisinpäin ja tuleekin pula porsaista, kenen tila sitten saa porsaita?” Toikka miettii etäisyyden merkitystä.

Luumäeltä on Forssaan matkaa 240 kilometriä. Toikalla on 3 000 sikaa. Ajatuksia laajentamisesta oli, mutta ei ole enää.

”Viimeisen vuoden aikana en ole miettinyt laajentamista. Lisäinvestoinnit eivät ole kannattavia.”

> Jos tilanne kääntyy toisinpäin ja tuleekin pula porsaista, kenen tila sitten saa porsaita?
>
> JANNE TOIKKA

Sikacon osakkaisiin ei HK Scan ole ollut yhteydessä.

”Oma sopimukseni on voimassa ja HK Scan ostaa lihat. On auki, mistä porsaat tulevat jatkossa”, **Ilpo Kiema** sanoo.

Osakkaat saavat tällä hetkellä porsaat suoraan Sikacolta ilman, että laskutus tai logistiikka kiertää HK Scanin kautta.

Kieman mukaan Sikacolla on iso merkitys alueen sikataloudelle.

”Ilman Sikacoa meillä ainakaan tuskin olisi sikoja.”

Hän on Sikacon hallituksen puheenjohtaja.

AIMO VAINIO

”Osuustoiminta-aate vaatii kirkastamista”

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK tuomitsee HK Scanin päätöksen irtisanoa yksipuolisesti suuren porsastuotantotilan tuotantosopimus.

Tuottajajärjestö on lähettänyt avoimen kirjeen yhtiön suurimmalle äänivaltaiselle omistajalle, LSO osuuskunnalle.

MTK:n puheenjohtaja **Juha Marttila** arvioi MT:lle, että osuustoiminnan ympärillä on ”huonoja merkkejä ilmassa”. Varsinaisesta epäonnistumisesta ei ole kyse.

”Olennaista on, miten osuuskunnan sisällä rakennetaan keskinäistä luottamusta. Vaikuttaa siltä, että osuustoiminta-aate vaatii pientä kirkastamista”, hän toteaa.

Marttilan mielestä osuuskunnat tarvitseva pörssiä, eikä se voi olla este osuuskuntien toiminnalle. Toisaalta myös maatalouden kilpailukyky paranisi, jos relevantti markkina-alue määriteltäisiin uudelleen.

”Miksi meillä näyttää siltä, että osuuskuntien liiketoiminta ei voi kasvaa osuustoiminnan pohjalta?”

Lihateollisuuden ongelmiin Marttila tarjoaa ratkaisuksi keskinäistä yhteistyötä. ”Sitä tarvitaan paljon. Jos Kiinaan halutaan viedä sianlihaa, kummallista on, jos yritykset lähtevät markkinoille omilla markkinointiyhtiöillä”, hän toteaa.

> Olennaista on, miten osuuskunnan sisällä rakennetaan keskinäistä luottamusta.
>
> JUHA MARTTILA

MTK on ollut yhteistyössä lihateollisuuden kanssa kehittämässä vastuullista lihantuotantoa.

”Perusta on kunnossa, mutta markkinoilta ei liha-alalla pystytä ottamaan lisäarvoa. Kaupan puristuksessa ala menettää koko ajan osuuksia markkinoilla tuontilihalle.”

Marttilan mielestä osuuskuntien luottamuselimissä pitää olla ehdottoman tarkka.

”Häntä ei saa heiluttaa koiraa. Sopimusten suojaa ja viljelijöiden oikeusturvaa pitää vaalia.”

JANNE IMPIÖ

MTK:n kirje LSO osuuskunnalle on Mielipiteissä sivulla 7

Mavi ja kansanedustaja sanaharkkaan tukimaksuista

FORSSA (MT)

Maaseutuvirasto ja kokoomuksen kansanedustaja **Susanna Koski** ajatuivat tällä viikolla sanaharkkaan viljelijätukien maksamisesta.

Koski moitti tiistaina kokoomuksen kesäkokouksessa Forssassa Maaseudun Tulevaisuudelle Maaseutuviraston (Mavi) toimintaa ja vaati virastoa maksamaan viljelijöiden tuet välittömästi. Hän kritisoi Mavia myös tiedotteessaan.

Koski syytti Mavia maksujen panttauksesta ja siitä, että virasto vetoaa valvonta-aikatauluihin ja järjestelmien keskeneräisyyteen.

”Ongelmatilanne johtuu ainoastaan Mavin omasta toiminnasta”, Koski sanoi ja vertasi viraston toimintaa Auto- ja kuljetusalan etujärjestö AKT:hen.

”Maaseutuviraston toimintaperiaatteet ovat kuin röyhkeimmällä kansantaloutemme halvaannuttajalla, AKT:lla. Ellei tilanne ratkea pikaisesti ja toimintatapoihin löydy tolkullista suuntaa, on Mavissa tukimaksatuksesta vastaavien aika tehdä omat johtopäätöksensä”, Koski sanoi tiedotteessaan. Mavin johdon tulisi siis erota, hän täsmensi MT:lle.

JARKKO SIRKIÄ

Kokoomuksen kansanedustaja Susanna Koski vaatii Maaseutuviraston johdon eroa, jollei maataloustukia aleta maksaa heti.

Mavi vastasi keskiviikkona MT:lle lähettämässään sähköpostissa, ettei maksuaikataulu mielivaltainen eikä se johdu yksinomaan Mavin omasta toiminnasta.

”Viljelijätuet maksetaan siten kuin säädöksissä määrätään”, Mavi vastasi viitaten EU-asetukseen (1306/2013).

”Säädökset määrittävät ennen maksamista vaadittavat toimenpiteet ja ajankohdat tuen maksamiselle.”

Mavi: Aikataulu poikkeaa aiemmista vuosista

Mavin mukaan maksuaikataulu poikkeaa nyt aiemmista vuosista EU:n uudistuneen maatalouspolitiikan vuoksi. Se on julkaistu verkkosivustolla ja ollut myös viljelijöiden tiedossa jo noin vuoden.

”Uuden ohjelmakauden vaatimukset eivät mahdollista edellisvuosien maksuaikataulun noudattamista”, Mavi sanoi ja huomautti, että maksuaikataulun laadintaan osallistui Kosken puoluetoveri, silloinen maa- ja metsätalousministeri **Petteri Orpo**.

”Olemme Maaseutuvirastossa huolestuneita siitä, miten maa- ja metsätalousvaliokunnan jäsen Koski tuntee toimialamme, sitä koskevat säädökset ja vuoden 2015 maksuaikoihin liittyneen vuodentakaisen valmistelun”, ylijohtaja **Leena Tenholan** allekirjoittamassa kommentissa sanotaan.

Mavi myöntää, että sen toimintatavoissa on parannettavaa, ja se lupaa ottaa rakentavan palautteen vastaan.

Vastuu viallisten säädösten muuttamisesta on sen sijaan kansanedustajilla, huomautti Mavi ja toivotti kansanedustaja Kosken tervetulleeksi virastoon tutustumaan maaseutuhallintoon ja sitä säätelevään lainsäädäntöön.

EIJA MANSIKKAMÄKI

MTK vaatii lisää susien tappolupia

MTK haluaa lisätä sudenkaatolupia viime vuodesta ja kohdistaa häirikkösusien metsästyksen mahdollisimman moneen laumaan. Perusteluna on susien ihmisarkuuden vähentyminen ja eläimiin kohdistuneet hyökkäykset.

Äskettäin Kärsämäellä hieholauma pakeni susilaumaa kilometrien päähän metsiin ja osa joutui raadelluksi. Sudet olivat kiertäneet navettaa jo talvella.

> Vahinkoperusteisen luvan saanti pitäisi olla nopeasti mahdollista.
>
> MIKKO TIIROLA

”Vahinkoperusteisen luvan saanti pitäisi olla nopeasti mahdollista. On suuri vaara, että ennen kannanhoidollisen kaatoluvan saamista ehtii tulla paljon lisää vahinkoa”, MTK:n metsävaltuuskunnan puheenjohtaja **Mikko Tiirola** sanoo.

Metsästys pitää myös voida kohdistaa mahdollisimman moneen laumaan. Häirikkösusien vähentämiseen tähtää myös oripääläisen **Heikki Mäkisen** vireille panema Haittaa tai vahinkoa aiheuttaviin susiin puututtava -kansalaisaloite.

Helmikuuhun avoinna oleva aloite on kerännyt nyt noin 800 kannattajanimeä. Päätyäkseen eduskunnan käsiteltäväksi kansalaisaloite tarvitsee 50 000 kannattajaa puolessa vuodessa.

EIJA MANSIKKAMÄKI

EU-parlamentin maatalousvaliokunta tyrmää kansalliset gm-tuontikiellot

EU-parlamentin maatalousvaliokunta vastustaa jäsenmaiden oikeutta kieltää geenimuunnellun rehun ja ruuan tuonti alueelleen.

EU-komissio on esittänyt, että jäsenmaat saisivat oikeuden kieltää geenimuunneltujen elintarvikkeiden ja rehujen tuonnin alueelleen, vaikka ne olisi hyväksytty rehu- tai ruokakäyttöön EU:ssa.

Valiokunta perustelee kantaansa sillä, että kansalliset kiellot uhkaisivat sisämarkkinoiden toimintaa ja gm-rehun käytöstä riippuvaisia maatalostuotannon aloja.

”Emme voi antaa poliitikkojen mielivaltaisten päätösten rajoittaa sisämarkkinoiden toimintaa”, maatalousvaliokunnan saksalaisjäsen **Albert Dess** sanoo.

Seuraavaksi asia siirtyy ympäristövaliokunnan käsittelyyn.

Lopullinen päätös vaatii koko EU-parlamentin sekä jäsenmaiden tuen.
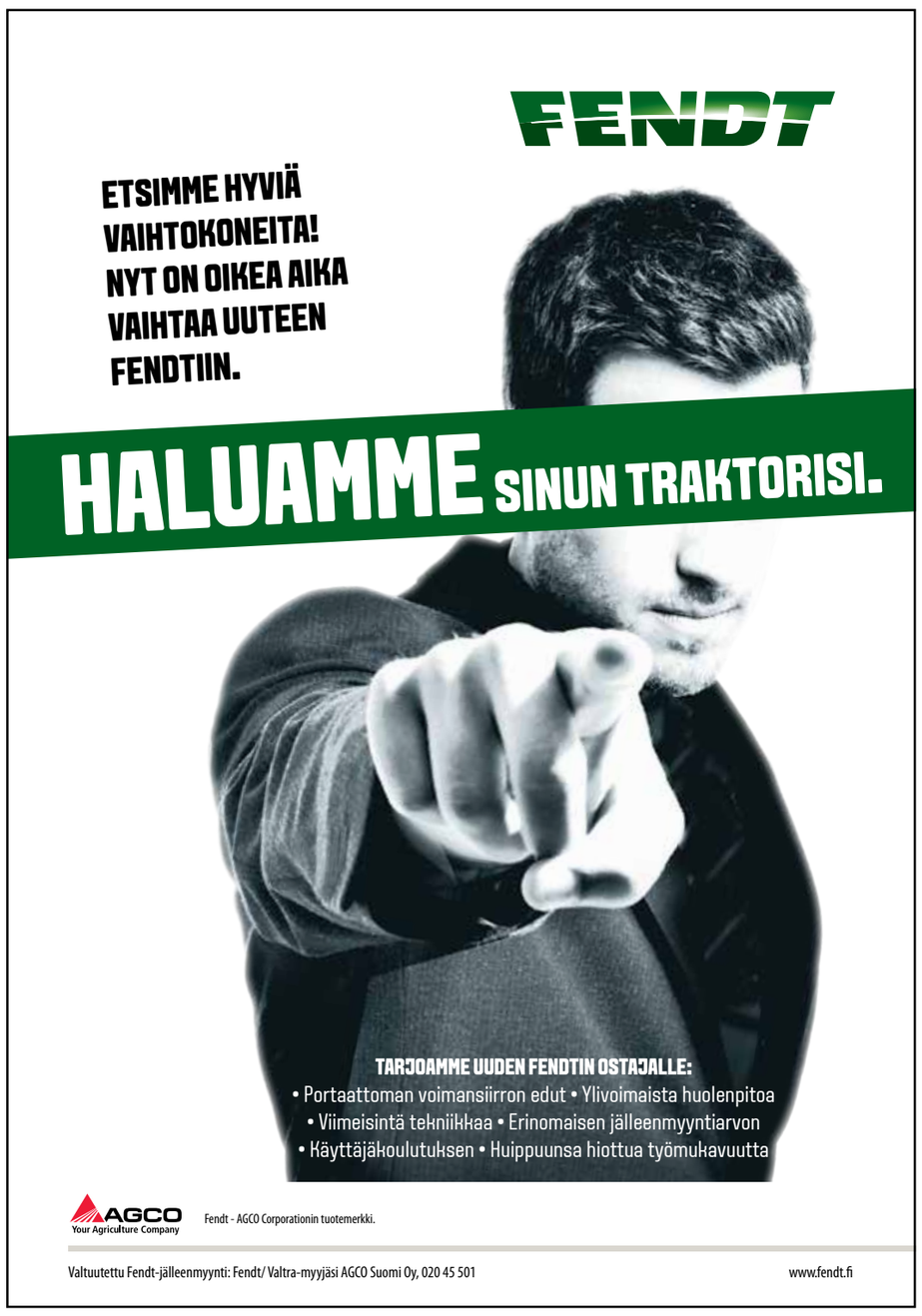
NIKLAS HOLMBERG